

Περπατήσαμε στη λιγότερο γνωστή πλευρά του Ολύμπου, τη βορινή, και συγκεκριμένα στο ρέμα του Παπά. Μας συνόδευσαν οι άγριτοι φρουροί της, αυτοί που συντηρούν τα μονοπάτια και περνούν ώρες ατελείωτες φροντίζοντάς τα με περίσσια ευστοργία και πολύ κόπο. Στην κυκλική πορεία που ξεκινά από τους Αγ. Αποστόλους και περιτρέχει την κοίτη του ρέματος Παπά βραχώδεις πρηνώνες, παρόχθια βλάστηση και πυκνό πευκοδάσος εναλλάσσονται αρμονικά σαν σε κλασική συμφωνία, με κρεσέντο τον ορμητικό ρέματος.

Β. Όλυμπος Ρέμα Παπά

ΚΕΙΜΕΝΟ:

Κατερίνα Ζαγκαρέτου,
Δασολόγος – Περιβαλλοντολόγος MSc

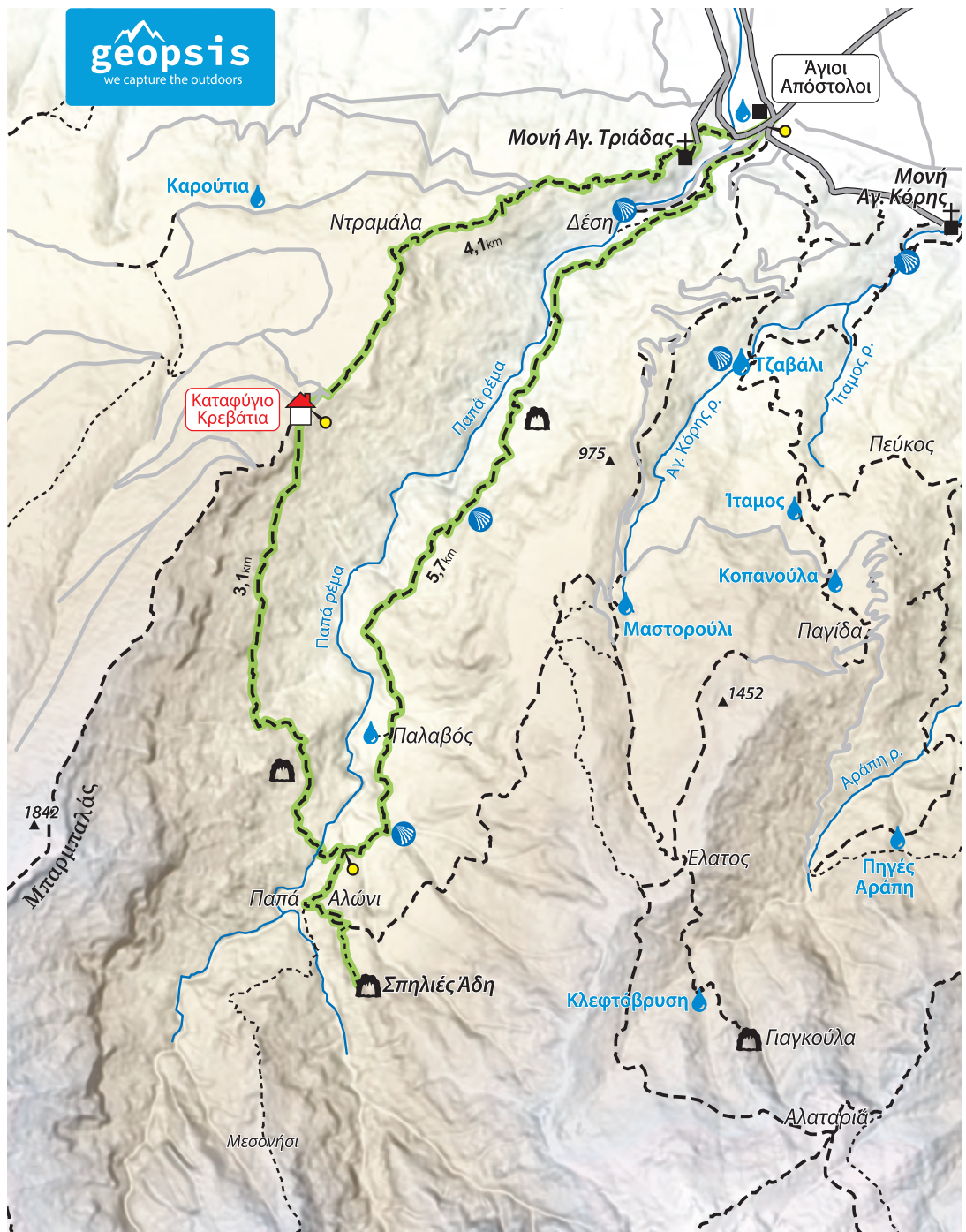
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ:

Άννα Καλαϊτζή

Για τον Αμερικανό φυσιοδίφη John Miur «Δεν υπάρχει τίποτα πιο εύγλωττο και εκφραστικό στη φύση από ένα βουνίσιο ρέμα». Ίσως τον ενέπνευσε κι αυτόν όπως κι εμάς ένα τοπίο σαν ετούτο εδώ του βόρειου Ολύμπου.

Αυτό που κάνει έναν ορεινό όγκο επιβλητικό και ξεχωριστό είναι το έντονο υδρογραφικό δίκτυο, ο τρόπος, δηλαδή, με τον οποίο οι υδροκρίτες δημιουργούν εξάρσεις και αυλακώσεις στο ανάγλυφο ξεχωρίζοντας τις φυσικές λεκάνες απορροής. Με το πέρασμα δεκάδων χιλιάδων ετών, τα υδρογραφικά αυτά στοιχεία διαμορφώνουν εντυπωσιακούς γεωλογικούς σχηματισμούς, όπως κορυφές και φαράγγια, που συγκινούν και εξάπτουν τη φαντασία.

Η βόρεια πλευρά του Ολύμπου σχίζεται από δύο μεγάλες χαράδρες, το Ξερολάκι και το Παπά Ρέμα. Το μεγαλύτερο ύψος υδατοπαροχής παρατηρείται την άνοιξη, όταν λιώνουν τα χιόνια στις ψηλότερες ορθοπλαγιές και κορυφές. Το ρέμα του Παπά τροφοδοτείται από πολλούς κλάδους, με πρωτεύοντα την καρστική πηγή του Παλαβού, εποχιακούς και μόνιμης ροής, που συγκλίνουν στη θέση Παπά Αλώνι και ξανά στην Αγία Τριάδα. Με μαγικό τρόπο, τα γάργαρα νερά εξαφανίζονται εκεί, τροφοδοτώντας τον υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα του πετρικού κάμπου, και εκτονώνονται ξανά στον πυθμένα της θάλασσας. Και επειδή η φύση δεν γνωρίζει εξαφάνιση αλλά μόνο μεταμόρφωση, όλη αυτή η ορμή του ρέματος παίρνει μορφή στο διάβα της προς τη θάλασσα και γίνεται πλούτος για τον άνθρωπο. Αμπέλια, ακτινίδια, κάστανα, βαμβάκια και καπνά προσφέρουν ένα ικανοποιητικό εισόδημα σε πολλές οικογένειες στην οικιστική ζώνη που έχει δημιουργηθεί, λόγω της γεωμορφολογίας αυτής, στην εύφορη πεδιάδα από την Κονταριώτισσα μέχρι το Λιτόχωρο.

Κατεβάστε τον ψηφιακό πεζοπορικό χάρτη "Όλυμπος 1:25.000" των εκδόσεων Geopsis Maps & Guides σκανάροντας το QR code ή από εδώ: www.geopsis.com/olympus

Η πίσω όψη της μονής επιβεβαιώνει τη θεμελίωσή της στην καρδιά του βράχου

Η ονομασία

Ποιος είναι όμως ο ιερέας αυτός στον οποίο αναφέρονται οι ονομασίες τόσων στρατηγικών θέσεων της περιοχής, όπως Παπά Ρέμα, Παπά Αλώνι και Παπά Ράχη; Σύμφωνα με τις αφηγήσεις των ντόπιων, ο συγκεκριμένος κληρικός υπήρξε καταδότης των Κλεφτών που δρούσαν στην περιοχή κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Τον συνέλαβαν, όμως, κάποτε οι Κλέφτες και για να τον τιμωρήσουν τον υποχρέωσαν να θερίξει χόρτα γυμνός κάτω από τον καυτό θερινό ήλιο. Μη μπορώντας ο παπάς να υπομείνει άλλο την κάψα του καλοκαιριού κατέφυγε στο ρέμα αναζητώντας λίγη δροσιά, και στη συνέχεια στη ράχη να ξεποσιάσει. Έτσι, λοιπόν, δόθηκαν τα τοπωνύμια αυτά, αλλά κανείς δεν έμαθε τελικά ποιο ήταν το τέλος του καταδότη. Για το ρέμα Παπά, ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος (ΕΟΣ) Βροντούς χρησιμοποιεί και το όνομα «ρέμα Αγίας Τριάδας».

Μονή Αγίας Τριάδας

Σε απόσταση τεσσάρων χιλιομέτρων από τη Βροντού, στη βόρεια ακμή του πρσανούς του ρέματος Παπά και σε περίοπτη θέση, δεσπόζει αγέρωχο το εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας. Ναός σταυροειδούς τύπου, χτίστηκε στα τέλη του 16ου αι. και λειτούργησε ως βυζαντινό μοναστήρι. Αποτέλεσε το Καθολικό της μονής μέχρι τα τέλη του 18ου αι., ενώ στο εσωτερικό του υπάρχουν ακόμα μοναδικές αγιογραφίες. Το 1961, ανήμερα του πανηγυριού της μονής, προσκυνητές από όλο τον πειρικό κάμπο ήρθαν με κάθε μέσο που είχαν στη διάθεσή τους να γιορτάσουν και να τιμήσουν την Αγία Τριάδα στον ιδιαίτερο αυτόν ναό. Και τότε συνέβη το αναπάντεχο κακό. Φωτιά από αναμμένα κεριά κατέκαψε το μοναστήρι στο μεγαλύτερό του μέρος και από τότε παραμένει κλειστό.

Εσωτερικό της μονής, όπου φαίνονται ακόμα οι κατεστραμμένες αγιογραφίες

Η ιστορία του μονοπατιού

Η επίσημη, και πρώτη, χάραξη της κυκλικής αυτής διαδρομής έγινε από τον αρμόδιο φορέα χάραξης και σήμανσης μονοπατιών στα δασικά οικοσυστήματα της περιοχής, τη Διεύθυνση Δασών Πιερίας, το έτος 1999. Και επειδή, ως γνωστόν, στη χώρα μας "χωρίς παρέκκλιση από το κανονικό η πρόοδος δεν είναι δυνατή", οι πάλαι ποτέ διαχειριστές του καταφυγίου Κρεβάτια, σε συνεργασία με τον ΕΟΣ Βροντούς, ανέλαβαν έκτοτε εθελοντικά τη συντήρηση και τη σήμανση αυτής της διαδρομής αλλά και του ευρύτερου πλέγματος Αγ. Απόστολοι - Ίταμος - Παπά Ρέμα - Αγ. Τριάδα.

Η συγκεκριμένη διαδρομή, όπως και οι υπόλοιποι στενωποί μέσα στο πυκνό και εύρωστο πευκοδάσος που φύεται στα αντερείσματα του ρέματος Παπά, δεν ήταν στο παρελθόν τίποτε άλλο πέρα από κτηνοτροφικά μονοπάτια, κοινώς γιδόστρατα. Νομαδικό κτηνοτρόφοι του πιερικού κάμπου βιάζαν για πολλές ώρες μαζί με τα κοπάδια τους προς τα ηλιόλουστα, επικλινή λιβάδια της βόρειας πλευράς με σκοπό την αναζήτηση τροφής, καθώς οι οικονομικές συνθήκες της εποχής δεν επέτρεπαν την αγορά ζωοτροφών. Τα ζωντανά όμως πλήθυναν και μαζί τους και οι κτηνοτρόφοι, η βοσκοικονομία των πετρολίβιδων περιορίστηκε, ενώ οι ανάγκες για τροφή και νερό αυξήθηκαν. Έτσι, περισσότερα μονοπάτια διανοίχθηκαν προς τις πηγές Καρούτια και Κρυονέρια και προς το ρέμα του Παπά. Ανάλογα αυξήθηκαν και οι ανάγκες για ξύλευση και κατά συνέπεια και οι πελεκάνοι και οι υλοτόμοι της Παλαιάς Βροντούς, οι οποίοι αναγκάστηκαν να προχωρήσουν πιο βαθιά στα σπλάχνα του φαραγγιού.

Και έτσι, οι δυσκολίες που αυτοί υπερνίκησαν έδωσαν σήμερα τη δυνατότητα σ' εμάς, τους λιγότερο σκληραγωγημένους και κάπως αβροδίαιτους ανθρώπους, να αλωνίζουμε στα μονοπάτια, για να ικανοποιούμε την όποια ματαιοδοξία μάς διακατέχει ή για να λησμονούμε ό,τι μας φθείρει στον δικό μας αγώνα της σύγχρονης καθημερινής ζωής.

Το καταφύγιο Κρεβάτια

Περιγραφή διαδρομής

Βρισκόμαστε, λοιπόν, στον φιλόξενο προαύλιο χώρο των γραφείων του ΕΟΣ Βροντούς, στα 320 μ., όπου υπάρχουν παγκάκια για ξεκούραση και αναψυκτήριο για αποκατάσταση, το οποίο είναι ανοιχτό το Σαββατοκύριακο ή ανοίγει κατόπιν επικοινωνίας με τον σύλλογο. Αφού έχουμε εφοδιαστεί και εξοπλιστεί με τα απαραίτητα, παίρνουμε την απόφαση να καταπονηθούμε κάπως σωματικά, για να εξυγιανθούμε ψυχικά και ξεκινάμε αυτή την πολύωρη αλλά τόσο ευάρεστη πορεία που μας περιμένει. Πεζοπορούμε κατηφορικά στον τσιμεντοστρωμένο δρόμο και περνάμε την πλατιά, ομαλή κοίτη του ρέματος Παπά. Αριστερά μας μπορούμε να απολαύσουμε καθαρές, ρηχές βάθρες με κρυστάλλινο νερό στολισμένες με παρόχθια βλάστηση με κυρίαρχα τα σκλήθρα, τις ιτιές και τα πλατάνια. Μπροστά μας συναντάμε οργανωμένο χώρο αναψυχής τον οποίο τέμνουμε, για να εντοπίσουμε το μονοπάτι κάτω από δενδρόμορφα πουρνάρια. Το σύντομο αυτό τμήμα μας οδηγεί στον δασικό δρόμο, όπου αντικρίζουμε την επιβλητική πύλη της Μονής της Αγίας Τριάδας στα

Με το βλέμμα στον
περικό κάμφο και
στην ακτή

A photograph of a rocky mountain trail. In the foreground, a large grey rock features a blue and yellow trail marker consisting of a blue figure and a yellow circle with a blue center. The trail is composed of many smaller grey rocks and leads up a hillside. The background is filled with green trees and a clear blue sky.

Η παιγνιδιάρικη
σήραση του
ΕΟΣ Βροντούς
κατά μήκος του
μονοπατιού

Κατεβαίνοντας προς το ρέμα, επιβλητικά άτομα μαύρης πεύκης αποτελούν στηρίγματα του μονοπατιού και δημιουργούν κάδρα στο τοπίο

αριστερά. Συνεχίζουμε ακριβώς απέναντι χωρίς να μπορούμε στον περίβολο του μοναστηριού. Τα σημάδια μάς οδηγούν ξανά στο ανηφορικό, πετρώδες πλέον, μονοπάτι. Τα δυο διαφορετικά σκέλη που υποδεικνύει η πυκνή σήμανση ανταμώνουν ξανά λίγο ψηλότερα. Παρουσιάζεται τώρα μπροστά μας μια σύντομη σχετικά ανάβαση διάρκειας μιάμισης ώρας, μέχρι το καταφύγιο Κρεβάτια, σε ένα τοπίο ενιαίου χαρακτήρα, δηλαδή σταθερής ανηφορικής κλίσης και βραχώδους εδάφους, χωρίς όμως κάποια ιδιαίτερη δυσκολία. Βαδίζουμε πάνω σε μια έντονη έξαρση του εδάφους, τη ράχη Ντραμάλα, κατά μήκος της οποίας συναντούμε δύο παγκάκια και τριγωνομετρικό. Η ράχη αυτή αποτελεί το ογκωδέστερο βόρειο πρηνές του ρέματος Παπά. Θα περάσουμε τρία επάλληλα μικρά οροπέδια-λιβάδια, τα οποία οι ορειβάτες ονομάζουν «πλατώματα». Δρύες, αριές, πουρνάρια και κέδρα μας συντροφεύουν,

απαλλάσσοντάς μας με μιας από την κούραση, ενώ η θέα από τα πετρολίβαδα προς τα κατάφυτα τοιχώματα του ρέματος, προς την εύφορη κοιλάδα και την πιερική ακτή, είναι μόνο η αρχή της συγκίνησης που έπεται. Παιχνιδιάρικο σημείο της διαδρομής, γνωστό σε όλους τους περιπατητές της περιοχής, είναι το σχήμα του πρώτου πλατώματος, το οποίο, στενίζοντάς το από ψηλότερα, μοιάζει με μεγάλη καρδιά. Φτάνουμε σε στροφή του χωματόδρομου Αγ. Απόστολοι - καταφύγιο Κρεβάτια και τον παρακάμπουμε, για να συνεχίσουμε στο ίδιο μονοπάτι. Το επόμενο πλάτωμα αγναντεύει το φαράγγι, ενώ εμείς συνεχίζουμε ανηφορικά μέχρι το οροπέδιο Κρεβάτια, όπου βλέπουμε πια το καταφύγιο. Προς την πλευρά του ρέματος είναι ορατή η ράχη του Τσιρκινιά, το δασωμένο διάσελο Έλατος και η κορυφή Κατάρτια. Ακολουθούμε για λίγα μέτρα τον δρόμο και οδηγούμαστε στον χώρο του καταφυγίου. Ο χωματόδρομος

που φτάνει ως εκεί έχει μήκος 8,5 χλμ., ξεκινά από τους Αγ. Αποστόλους και είναι προσπελάσιμος από Ι.Χ. Φροντίστε, όμως, πρώτα να επικοινωνήσετε με το καταφύγιο για πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση του καθώς καταστρέφεται από τις έντονες χειμερινές βροχοπτώσεις.

Οι διαδρομές που διέρχονται από το καταφύγιο είναι πολλές. Μπορούμε να καταλήξουμε στον οικισμό Πέτρα ακολουθώντας το μονοπάτι που βρίσκεται στη βάση του καταφυγίου και κατηφορίζει βορειοανατολικά. Μια πολύωρη και πολύ απαιτητική ανάβαση που περνάει από το καταφύγιο και προσφέρει υψηλές συγκινήσεις είναι αυτή που συνεχίζει ψηλότερα, φτάνει στην κορυφή Μπαρμπαλάς και κατόπιν ακολουθεί την κόψη, για να μας οδηγήσει τελικά στο οροπέδιο των Μουσών.

Επιλέγουμε την πορεία μας ανάλογα με τη φιλοδοξία και τη φυσική κατάσταση των μελών της ομάδας και αφού οργανωθούμε ανάλογα.

Εμείς μένουμε πιστοί στην επιλογή μας και στον προγραμματισμό μας και κατευθυνόμαστε προς το ρέμα του Παπά. Η σήμανση, τοποθετημένη στη γωνία του καταφυγίου, μας κατευθύνει στην αριστερή, εξωτερική ακμή της ράχης του οροπεδίου μέχρι να βρούμε το κατηφορικό πια μονοπάτι που οδηγεί στην κοίτη του ρέματος. Από εδώ και πέρα το πεδίο γίνεται περισσότερο απαιτητικό σε σταθερά πατήματα και συγκροτημένες κινήσεις. Περνάμε μικρές σάρες, μεγαλύτερα βράχια και στενά περάσματα ανάμεσα σε κορμούς πεσμένων δέντρων, τα οποία με την απαιτούμενη προσοχή δεν ενέχουν κανένα ρίσκο. Μικρά ανεβοκατεβάσματα και ελιγμοί στο πρηνές του φαραγγιού ξεκουράζουν τα πόδια μας από την ανάβαση, και αναπάντεχα ανοίγματα της κόμης των πεύκων μας χαρίζουν θέα στον στενό και πλούσιο αυτόν φυσικό υδατοσυλλέκτη καθώς και στη σχεδόν κάθετη κόψη του Προφήτη Ηλία που κόβει την ανάσα. Ο ορυμαγδός του ρέματος που ολοένα

A scenic view of a river flowing through a rocky canyon. The river is clear and blue, reflecting the sky and the surrounding greenery. The canyon walls are made of large, light-colored rocks. Pine trees are scattered throughout the scene, particularly on the left side. In the background, a mountain peak is visible under a clear blue sky.

Ακολουθώντας τον
ρου του ποταμού
για λίγο, πριν
ανηφορίσουμε στο
νότιο πρανές

δυναμώνει επιβεβαιώνει την ορθότητα της πορείας μας. Το μονοπάτι συνεχίζει να είναι καθαρό και η σήμανση πυκνή και καλαίσθητη. Η πορεία αυτή διαβαίνει το ρέμα και σε περίπτωση που βρεθούμε εκεί καλοκαίρι ή φθινόπωρο, η διάσχισή του δεν θα μας δυσκολέψει καθόλου. Με την τήξη, όμως, του χιονιού και την τροφοδότηση του ρέματος με υπόγεια και υπέργεια ύδατα των ανώτερων στρωμάτων νωρίς την άνοιξη, η προσπάθειά μας να περάσουμε στην αντίπερα όχθη χωρίς ασφαλιστικά μέσα γίνεται επικίνδυνη. Συνεχίζουμε στην αντίθετη όχθη. Σύντομα βρίσκουμε διακλάδωση με σαφή σήμανση προς άλλη μια χαρακτηριστική ακμή του ηρανού, το Παπά Αλώνι. Επιλέγουμε το αριστερό, κατηφορικό σκέλος της διασταύρωσης, που θα μας οδηγήσει τελικά στο σημείο αφετηρίας μας. Αφήνουμε,

λοιπόν, για την επόμενη επίσκεψή μας μια ακόμα εκκρεμότητα, τη διαδρομή που θα μας οδηγήσει στον χαρακτηριστικό «ώμο» με την ονομασία Μεσονήσι. Εκεί, θεόρατος βράχος έχει τη μεγαλόπρεπη μορφή της περιβόητης αρχοντογυναίκας Δεδινίκαινας και βρίσκεται στη βάση της αναρριχητικής κόμης του Προφήτη Ηλία.

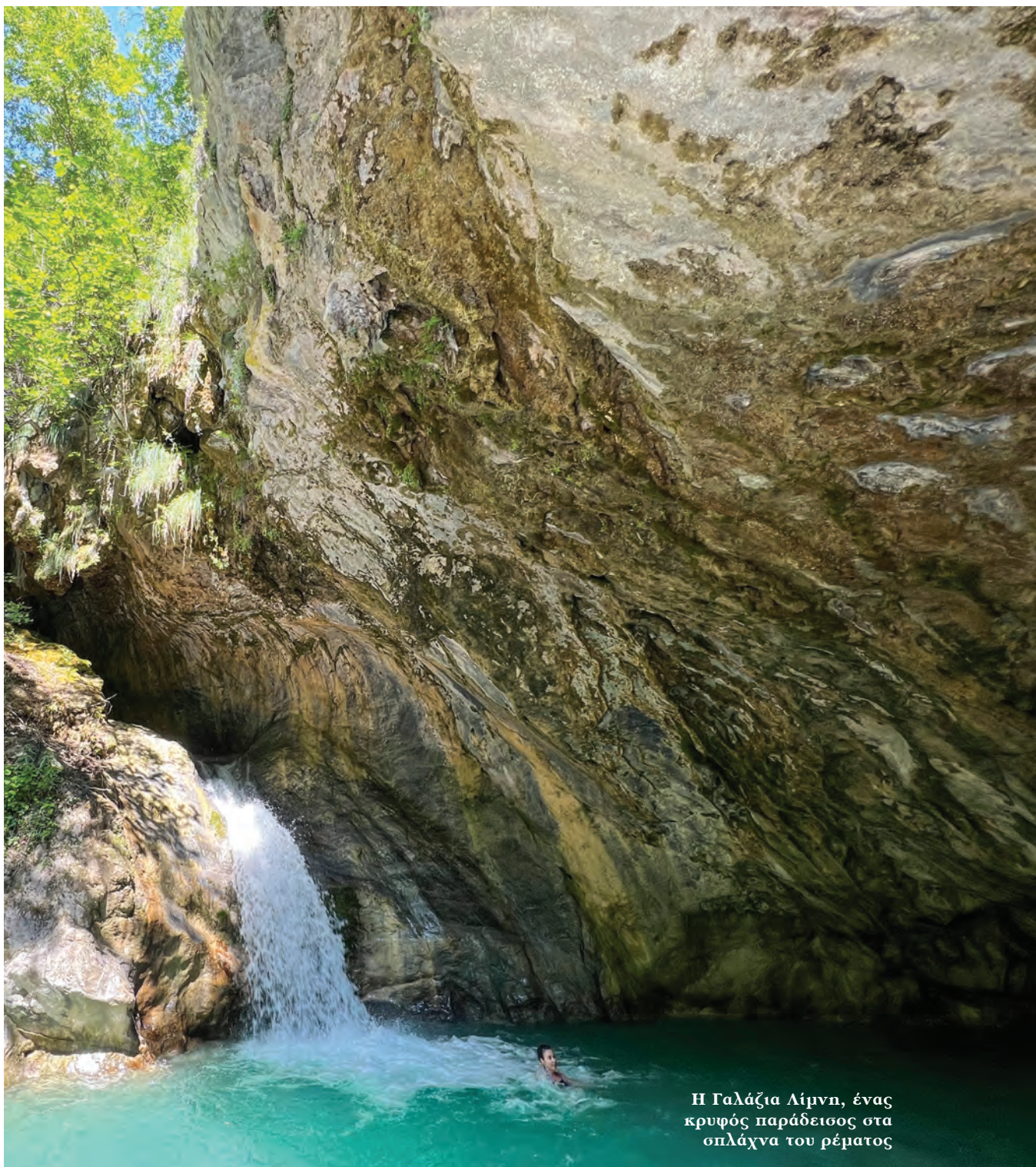
Αφού περάσουμε τη διακλάδωση, κινούμαστε πάνω από επιβλητικούς ογκόλιθους με τρεχούμενο νερό. Το μονοπάτι στενεύει περισσότερο και το τοπίο γίνεται ακόμα πιο απόκοσμο. Φτάνουμε λίγο ψηλότερα, από όπου μπορούμε να απολαύσουμε τη θέα στη ράχη και την κορυφή του Μπαρμπαλά. Επόμενη έκκληση στη διαδρομή μας είναι το ρέμα του Παλαβού, ο βασικότερος ίσως κλάδος τροφοδοσίας του ρέματος Παπά. Εκεί δίπλα του αξίζει να σταθούμε και να νιώσουμε

Η βόρεια πλευρά του Ολύμπου χαρακτηρίζεται από άγριο και εκ πρώτης όψεως αφιλόξενο ανάγλυφο, λαβωμένο από σπηλιές και βραχοσκεπές. Καλά οχυρωμένες και περίοπτες θέσεις αποτέλεσαν γιατάκια και κρυψώνες για τους μυημένους και ατίθασους Αρματολούς και Κλέφτες κατά τη διάρκεια της τουρκικής κατοχής αλλά και αργότερα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σπηλιά του ληστή Γιαγκούλα, λίγο ψηλότερα της Κλεφτόβρυσης, μέρος όπου και τελικά σκοτώθηκε το 1925 από αστυνομικό απόσπασμα. Στη φωτογραφία, εκτενής βραχοσκεπή μήκους 12 μ. στη θέση Σπηλιές, την οποία συναντάμε κατά την κεντρική κάθοδο προς τους Αγίους Αποστόλους

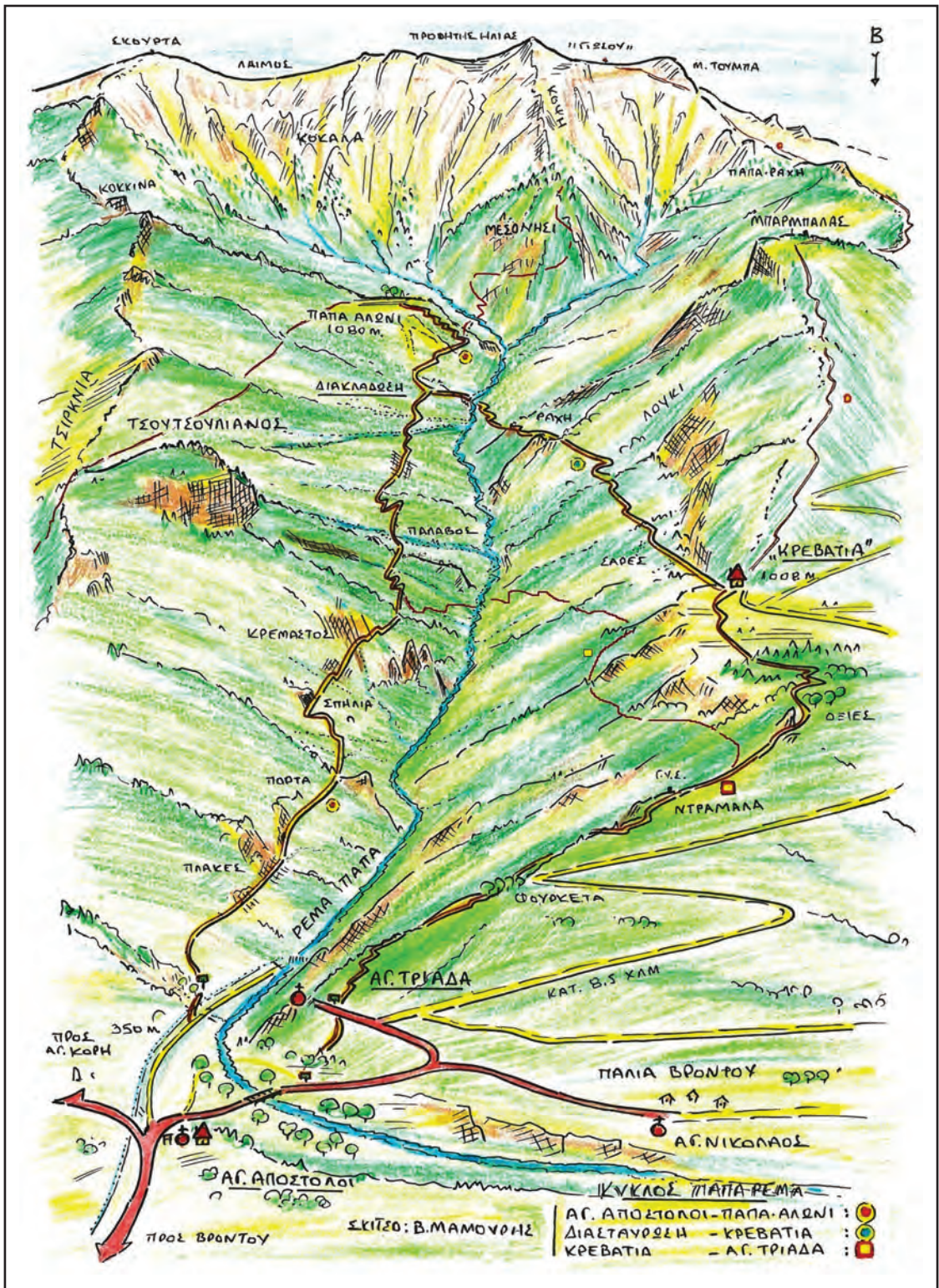
για λίγο την «παραφροσύνη» του, η οποία οφείλεται στην ακανόνιστη ροή του και στις μεγάλες εποχιακές διακυμάνσεις στην παροχή του νερού, στοιχεία που αιτιολογούν το όνομά του. Πλούσια βλάστηση από οξιές, σκλήθρα και γλιστροκουμαριές απλώνεται χωρίς φειδώ μέχρι να εμφανιστεί μπροστά μας ένα ακόμα «παράθυρο» προς τις βόρειες κορυφές της Σκούρτας και της Μικρής Τούμπας. Κινούμαστε πλέον κάτω από την ορθοπλαγιά του Τσουτσουλιάνου και αριστερά μας αφήνουμε άλλα παρακλάδια του μονοπατιού προς το ρέμα, με ιδιαίτερα τοπωνύμια. Πριν φτάσουμε στη θέση Σπηλιές, ανταμώνουμε τον εποχιακό καταρράκτη Κρεμαστό, κρυμμένο ανάμεσα σε επιβλητικούς βράχους και θεόρατους κορμούς μαύρης πεύκης. Τη θέση Σπηλιές αποτελεί μια εκτενής βραχοσκεπή, μήκους σχεδόν 15 μ. που προσφέρει ιδανικό καταφύγιο σε περίπτωση αναγκαστικής, ή και όχι, διανυκτέρευσης αλλά και φωλιά σε πληθυσμούς νυχτερίδων και πουλιών. Σύντομα, βρίσκόμαστε στη θέση Πηγαδούλι, στα 580 μ. υψόμετρο. Από εδώ, μπορούμε να κάνουμε μια παράκαμψη και να επισκεφτούμε τη λιγότερο γνωστή Γαλάζια Λίμνη. Παίρνουμε την κάθοδο προς την κοίτη, η οποία μας οδηγεί, μετά από περίπου δέκα λεπτά, στα καταγάλανα νερά εντυπωσιακής βάθρας. Από εκεί, κινούμαστε εντός της κοίτης και αντίθετα με τη ροή του νερού για σχεδόν ένα χλμ., όταν φανερώνεται μπροστά μας η Γαλάζια Λίμνη. Η πρόσβαση σε αυτό το σημείο είναι δυνατή μόνο κατά τους θερινούς μήνες και σε καμία περίπτωση μετά από έντονη βροχόπτωση. Επίσης, μπορεί να αποτελέσει αυτοτελή διαδρομή ξεκινώντας από τους Αγ. Αποστόλους με κατεύθυνση τη θέση Σπηλιές. Η διάρκεια αυτής της διαδρομής με προορισμό τη Γαλάζια Λίμνη είναι συνολικά περίπου τέσσερις ώρες. Επιστρέφουμε ακολουθώντας την ίδια πορεία μέχρι να βρούμε το κεντρικό μονοπάτι Αγ. Απόστολοι – Σπηλιές. Η πορεία μας προς Αγίους Αποστόλους συνεχίζεται σε σκιερό μονοπάτι με κουμαριές, οξιές και πεύκα μέχρι να φανεί μπροστά μας χωματόδρομος και τελικά το σημείο της αφετηρίας μας.

Η Γαλάζια Λίμνη, ένας
κρυφός παράδεισος στα
σπλάχνα του ρέματος

Σκίτσο-χάρτης της διαδρομής από τον Βασίλη Μαμούρη

Στοιχεία της διαδρομής

Η διαδρομή Αγ. Απόστολοι - καταφύγιο Κρεβάτια - Παπά Ρέμα - Αγ. Απόστολοι έχει μήκος 12.945 μ. και συνολική υψομετρική διαφορά 780 μ. Το μονοπάτι είναι σαφές, καθαρό και καλά σηματοδοτημένο σε όλο του το μήκος με κόκκινα-κίτρινα σημάδια μέχρι το καταφύγιο Κρεβάτια, κίτρινα-μπλε μέχρι το ρέμα και τη διακλάδωση, και κίτρινα-κόκκινα μέχρι τους Αγίους Αποστόλους.

Το καταφύγιο Κρεβάτια αποτελεί το ψηλότερο σημείο της πορείας, η οποία, παρ' όλο το εκτενές της μήκος, είναι κατάλληλη και για αρχάριους πεζοπόρους που έχουν, όμως, καλή φυσική κατάσταση και στοιχειώδη εξοικείωση με κίνηση σε ανώμαλο έδαφος. Ιδανική εποχή για την κυκλική αυτή πορεία, που περιλαμβάνει διάσχιση ρέματος, είναι οι θερινοί μήνες και οι αρχές του φθινοπώρου. Απαιτείται ορθός προγραμματισμός και προσοχή σε περίπτωση που έχει προηγηθεί έντονη βροχόπτωση ακόμα και κατά τους θερινούς μήνες. Εκτιμώμενη διάρκεια κίνησης: 5 ώρες.

Ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Βροντούς Τα γραφεία του συλλόγου βρίσκονται στους πρόποδες του βορειοανατολικού Ολύμπου, στη θέση Άγιοι Απόστολοι, και σε υψόμετρο 390 μ., μόνο 3 χλμ. δυτικά του χωριού Βροντού Πιερίας. Η τοποθεσία πήρε το όνομά της από το ομώνυμο εξοκλήσι των Αγίων Αποστόλων, που δεν σώζεται στις μέρες μας. Ο σύλλογος ιδρύθηκε το 1993 με πρωταρχικό σκοπό τη γνωριμία μεταξύ των ντόπιων εραστών του βουνού και τη μύηση όλο και περισσότερων νέων μελών στη φυσιολατρία, την πεζοπορία και την ορειβασία. Σήμερα, αποτελεί έναν οργανωμένο σύλλογο που διοργανώνει ποικίλες και πολύ ενδιαφέρουσες δράσεις τόσο στην ευρύτερη περιοχή του Ολύμπου όσο και στα υπόλοιπα βουνά της βόρειας Ελλάδας και της Ηπείρου. Εντυπωσιακή και καθοριστική είναι η εθελοντική προσφορά των μελών σε ό,τι αφορά τη διάνοιξη παλιών μονοπατιών, τη συντήρηση και τη σήμανση. Αυτό έχει

ως αποτέλεσμα τα μονοπάτια του κλάδου αυτού να ξεχωρίζουν, λόγω της ανιδιοτελούς φροντίδας που δείχνουν τα μέλη και οι φίλοι του συλλόγου για την περιοχή.

Ο σύλλογος διοργανώνει κάθε αρχή καλοκαιριού αγώνα ορεινού τρεξίματος, δύο διαδρομών, μήκους 20 και 6 χλμ., με σκοπό την προβολή της βορειοδυτικής πλευράς του Ολύμπου. Η διαδρομή των 20 χλμ. αποτελεί έναν από τους δυσκολότερους ορεινούς ημιμαραθωνίους της βόρειας Ελλάδας και η εθελοντική προσπάθεια των ντόπιων και των οικογενειών των ορειβατών είναι συγκινητική.

Από το μικρό αυτό μας εγχείρημα –να παρουσιάσουμε μια από τις πολλές πτυχές της βόρειας, λιγότερο γνωστής, πλευράς του Ολύμπου– δεν μπορεί να απουσιάζει η αναφορά στη δράση του ορειβάτη και καθηγητή Φυσικής Αγωγής Βασίλη Μαμούρη. Με αμείωτο μεράκι και ζήλο συνέβαλε καθοριστικά στη δημιουργία του Τμήματος Συνοδών Βουνού στο ΔΙΕΚ Κατερίνης, στο οποίο δίδασκε, ενώ σημαντικότερη είναι και η συμβολή του, σε συνεργασία με τον σύλλογο Βροντούς, στις διανοίξεις, σημάσεις και συντηρήσεις μονοπατιών. Το βιβλίο του Όλυμπος 20 χρόνια – Δημοσιεύσεις 1998-2018 παρουσιάζει δημοσιεύσεις του σε ορειβατικά περιοδικά και διαδρομές του μέσα από κείμενα, φωτογραφίες και σκίτσα-χάρτες. Ως διαχειριστής του καταφυγίου Κρεβάτια για τέσσερα χρόνια, ανέλαβε μαζί με τον Γιάννη Μαυρίδη, επίσης διαχειριστή του καταφυγίου, να επιλύσει το πρόβλημα ύδρευσής του κατασκευάζοντας ένα σύστημα υδρομάστευσης, με δεξαμενή 50 κ.μ., εκτρέποντας ποσότητες νερού από την πηγή Καρούτια το οποίο χρησιμοποιείται μέχρι σήμερα.

Τέτοιο το πάθος του για τα γεωλογικά υψώματα της γης, ώστε όταν επιστρέφει απ' αυτά, αρχίζει πάλι τον ανήφορο μέσα από το άλλο του μεράκι, την ορειογραφία. Οι γεωγραφικοί/υδρογραφικοί χάρτες που σχεδιάζει αποτυπώνουν με μεγάλη ευλάβεια

Η διαδρομή παρουσιάζει μεγάλο φωτογραφικό ενδιαφέρον λόγω της πλούσιας χλωρίδας και της έντονης εναλλαγής του τοπίου

και υψηλή αισθητική κάθε έξαρση, κοιλώμα και πύκωση του βουνού αποδεικνύοντας έμπρακτα την πολύ προσωπική σχέση του ίδιου με τον Όλυμπο. Σκίτσα με μολύβι και χαρτί, η λεπτομέρεια των οποίων εντυπωσιάζει και τον καλύτερο χαρτογράφο, μαρτυρούν, όπως λέει και ο ίδιος, ότι βρίσκεται πάλι μέσα απ' αυτά στις απόκρημνες ράχες και κορυφές.

Αν παρατηρήσει κανείς τους ανθρώπους που αγαπούν τη φύση, και ιδιαίτερα τα βουνά, θα διακρίνει μια φλόγα μέσα τους, κάτι που τους κάνει εκρηκτικούς και μονίμως ανήσυχους. Στο βλέμμα τους υπάρχει μια λάμψη φυσικότητας, σαν να τα βλέπουν όλα πρώτη φορά. Αυτό είδαμε και στα μάτια του Γιώργου Σπανού, ταμεία του ΕΟΣ Βροντούς, και του Βασίλη Μαμούρη, που σα να μη γνωρίζουν καν τι θα πει έπαρση, αποπνέουν ταπεινοφροσύνη και αυθεντική ευγένεια, αρετές που τόσο λείπουν σήμερα. Και επειδή δεν αρέσκονται στην έκθεση και στην επίδειξη, αποφεύγουν την έκθεση και κρύβονται πολύ καλά στα κλέφτικα λημέρια και στα πολυάριθμα πλέον μονοπάτια της

άγριας βόρειας πλευράς του Ολύμπου. Έτσι, τους βρίσκει μόνο όποιος θέλει να τους βρει.

Στοιχεία επικοινωνίας Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Βροντούς:

Τα γραφεία του συλλόγου είναι ανοικτά κάθε Κυριακή. Πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις του συλλόγου από τον πρόεδρο Γιάννη Γάκη (κιν. 6972224665) και τον ταμιά Γιώργο Σπανό (κιν. 6973804843). Email: info@eosvrontous.gr και στο FB στη σελίδα ΕΟΣ Βροντούς.

Καταφύγιο Κρεβάτια: τηλ. 697 1773070
Το καταφύγιο Κρεβάτια κτίστηκε το 1998 από τη Διεύθυνση Δασών Πιερίας στο μικρό οροπέδιο Κρεβάτια και σε υψόμετρο 1.005 μ. Στη συνέχεια παραχωρήθηκε στον Δήμο Δίου-Ολύπου, ο οποίος το εκμισθώνει σε ιδιώτες. Βρίσκεται σε κομβική θέση για τις διαδρομές που κινούνται προς τη βόρεια πλευρά του βουνού και το οροπέδιο μέσω απόκρημνων και άγριων ορθοπλαγιών. Στο καταφύγιο φτάνει χωματόδρομος μήκους 8,5 χλμ. και μονοπάτι μήκους 4,5 χλμ. (πορεία διάρκειας 1,5 με 2 ωρών).

Μάθημα γεωγραφίας με δάσκαλο τον Γιώργο Σπανό, ταμία του ΕΟΣ Βροντούς

Ο οδηγός Όλυμπος – 60 διαδρομές, από τους συγγραφείς Αδαμακόπουλο Τριαντάφυλλο και Ζαγκαρέτου Κατερίνα, περιέχει 65 χάρτες και 150 φωτογραφίες, καλύπτοντας όλες τις πλευρές του μυθικού βουνού: γεωγραφία, βλάστηση, κλωρίδα, πανίδα, μνημεία, καταφύγια και ορειβατικές διαδρομές. Περιέχει επίσης αναλυτικά κεφάλαια για τη διάσωση, το ορεινό τρέξιμο, το ορειβατικό σκι, την αναρρίχηση και τον αναγκαίο εξοπλισμό. Το κύριο σώμα του βιβλίου καλύπτει 60 διαφορετικές ορειβατικές διαδρομές στον Όλυμπο. Έχουν περιληφθεί όλα τα γνωστά και κάπως σημαδεμένα μονοπάτια του μεγάλου βουνού, όλες οι αναβάσεις στις κορυφές και στα καταφύγια, όλες οι μικρές δημοφιλείς πεζοπορίες και όλες οι μεγάλες διασχίσεις. Κάθε διαδρομή παρουσιάζεται μέσα από μια αναλυτική περιγραφή και έναν λεπτομερή χάρτη. Τα μετρητικά στοιχεία και η αξιολόγηση κινδύνων και δυσκολιών επιτρέπουν

στον ορειβάτη να επιλέξει τη διαδρομή που αντιστοιχεί στις ικανότητές του. Διαθέσιμο στα γραφεία του εκδοτικού οίκου Σάλτο (Αγγελάκη 21, Θεσσαλονίκη), στο ηλεκτρονικό κατάστημα <https://salto.gr/shop/olybos-60-pezooporikes-diadromes/>, και σε επιλεγμένα βιβλιοπωλεία και καταστήματα ορειβατικών ειδών σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη και Λιτόχωρο.